

Què implica la nova **Ilei antitabac**?

Fumar on està prohibit es considera una falta lleu, sempre que no es repetesca tres vegades. En sanatoris i presons, hi haurà zones habilitades per a fumadors.

(Emilio de Benito per a *El País*, 2 de gener del 2011)

Si haguérem de fer un resum, la nova llei antitabac es podria condensar en "prohibit fumar en qualsevol lloc tancat que haja de ser compartit". Però no sols. Hi ha excepcions en dos sentits: espais coberts en els quals sí que es pot fumar, i altres oberts en els quals no. Moltes d'aquestes excepcions ja estaven en la llei anterior, però com es va incomplir de manera generalitzada –o han sigut matisades i aclarides en la llei actual–, no està de més recordar-les.

- En quins espais tancats públics es pot fumar?

Només en les habitacions d'hotels, hostals i establiments anàlegs reservades amb aquesta finalitat, que no poden ser més del 30% de les disponibles en l'establiment. En els llocs on hi haja habitacions per a fumadors, només es pot fumar en elles: ni en corredors, ni en ascensors, ni en vestíbuls, per exemple.

- I en sanatoris o presons?

En els establiments psiquiàtrics de llarga estada i en les presons es poden habilitar zones per a fumar, ja que s'assimilen a l'habitatge habitual de les persones ingressades, però aquestes zones no poden estar en les habitacions.

- I en els llocs només per a majors, com casinos o sales de festa?


Tampoc, perquè hi ha personal treballant en ells.

- Què passa llavors amb els que treballen en clubs de fumadors?

El que succeeix és que han de reformar-se, perquè aquests clubs no podran tenir personal contractat. Tampoc podran vendre begudes alcohòliques.

(continua en la pàgina següent)





- *Te molesta?*
- **No, me enferma.**

AMBIENTES LIBRES DE HUMO, UNA POLITICA DE TODOS.



| www.msal.gov.ar |



- Es pot fumar en un despatx propi?

Si està en una empresa, no, perquè és un lloc de treball. Si es pot considerar part del domicili d'una persona, sí. Però no, si s'han de rebre clients o altres treballadors.

- Què passa amb les festes privades com ara bodes o batejos?

Quan es facen en un local públic (un restaurant o un hotel) no es pot fumar, entre altres causes perquè hi ha personal (cambrers) que treballaran en ell.

- Què puc fer si entre en un bar o en una discoteca i hi ha gent fumant?

El responsable de què es compleixi la llei és l'amo del local; per tant, la primera cosa que cal fer és parlar amb el responsable. Si aquest no actua, es pot omplir un full de reclamacions –i portar-lo després al registre– i posar una denúncia en la Conselleria corresponent (la de Consum, que sol estar integrada en Sanitat o Salut). També es pot denunciar en la Policia Municipal.

- Quins són els llocs a l'aire lliure on no es pot fumar?

Són els que estiguen dins del recinte d'un centre educatiu o sanitari (patis, zones de comunicació entre pavellons), a l'entrada dels centres sanitaris i els parcs marcats com a zones infantils.

- I en les instal·lacions de la meua comunitat de veïns?

Els locals de les comunitats de veïns i altres espais comuns que estiguen tancats (portal, corredors) es consideren zones d'ús col·lectiu i no es pot fumar. En els espais a l'aire lliure com ara jardins, piscines, patis d'habitatges i instal·lacions esportives, sí que es pot.

- Sense excepcions?

No. N'hi ha una que serveix també per a espais a l'aire lliure públics: els parcs infantils (zones marcades com a tals o amb gronxadors).

- I en les platges?

Es pot (encara que l'actitud cívica siga no deixar les puntes de cigarret a l'arena).

- Què passa amb els estadis i les places de bous?

Es pot fumar en les zones al descobert, però no en les parts tancades (vomitoris, taquilles, etc.) o si són pavellons tancats.

- Com queden els aeroports?

S'eliminen les peixeres per a fumar. Només es pot encendre un cigarret en els llocs a l'aire lliure.

- I què passa en els espais a l'aire lliure dels mitjans de transport?

Ací la llei fa una distinció. En general, no es pot fumar, excepte en les cobertes dels vaixells. En canvi, si es tracta del pis de dalt d'un autobús turístic, per exemple, no es pot fumar, perquè és un mitjà de transport urbà.

- Què em passa si denuncie a algú que fuma?

Les denúncies són anònimes, així que si se sap el nom de l'infractor es pot facilitar, ja que aquest no sabrà qui ha sigut la persona que ha donat l'avís.

- En el treball continua havent-hi gent que fuma en llocs tancats (en un despatx, en els banys), què puc fer?

El primer responsable que la llei es compleixi és l'empresa. Pot denunciar-ho al Departament de Personal o al Comitè de Salut Laboral. També a la Inspecció de Treball o a la conselleria corresponent de la comunitat.

- No hi ha un sistema més fàcil?

En la web Nofumadores.org recullen les denúncies i les tramiten.

- Què li passa a qui fuma en un lloc prohibit?

Fumar on està prohibit es considera falta lleu. Si es fa de forma aïllada, la multa serà de fins a 30 euros. Si la conducta es repeteix tres vegades, passarà a ser una falta greu, i la multa estarà entre els 601 i els 100.000 euros.

- I el cap o l'amo del bar que deixa que es fume?

També té multes, perquè es considera una falta greu. La multa va de 601 a 100.000 euros.

Podeu accedir per Internet al text íntegre de la nova llei antitabac en:
http://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2010-20138

És la droga psicoactiva més difosa del món: ens aclareix la ment, ens crispa els nervis i ens roba el son, però ens neguem a viure sense ella

(T. R. Reid per a *National Geographic*)



"Power! Money! Lust! Sex!, Power! Money! Lust! Sex!". Una vegada i una altra, la tornada vibrant d'un èxit de la música *dance* esclata des dels altaveus de dos metres d'altura amb tal potència, que el sòl de la discoteca tremola com sacsot per un terratrèmol amb cada nota reverberant dels baixos. A través d'una boirina violàcia de fum i suor, la roja resplendor dels llums estroboscòpics il·lumina les parelles de ballarins: xics amb crestes i xiques amb minúscules faldes de vinil. Són les 4.45 de la matinada en la famosa discoteca Egg de Londres, i alguns dansarins s'han afonat en els sofàs o han trobat refugi en el bar. Però després d'una llarga nit d'alcohol, drogues, tabac i soroll ensordidor, la majoria continua movent l'esquelet a través del vibrant sòl de fusta de la pista. Com ho aconsegueixen? "De fet, l'ambient sol reanimar-se cap a les quatre i mitja de la matinada –explica Simon Patrick, el gerent d'Egg-. És quan tots corren al bar a demanar Red Bull. I els xics diuen: 'M'he begut vuit Red Bulls. Estic que me n'isc!' Després es passen tota la nit ballant. A les set del matí ens costa molt traure'ls per la porta".

"És com posar tot el teu organisme en la funció d'avanç ràpid", crida Lee Murphy mentre llisca per la pista amb unes sabates de deu centímetres de plataforma, una arracada d'or en la barbata i una estilitzada llanda blava i platejada de Red Bull en cada mà. "Cap a les quatre o les cinc de la matinada no vals per a res—confessa Murphy, de 29 anys, que treballa d'infermer a Londres—: Ací és quan entra en escena el Red Bull. Em bec aquestes dues llandes, que és com prendre mig litre d'amfetes."

Per a ell, com per a altres habituals de la nit de tot el món, per no esmentar la legió de maratonians, ciclistes de muntanya, universitaris en èpoques d'exàmens i camioners ansiosos per cobrir uns altres cent quilòmetres abans de parar a dormir, els beuratges enllandats que es comercialitzen com begudes energètiques són una nova i bombollejant manifestació d'un dels estimulants més antics de la humanitat: la cafeïna. El principi actiu del Red Bull, producte austríac d'èxit enorme, és una dosi considerable de cafeïna, mesclada amb uns quants ingredients més. Una llanda de 250 mil·lilitres conté entre el doble i el triple de cafeïna que una llanda de refresc de cola de 330 mil·lilitres. El director d'investigació sobre el son en la Unitat d'Investigació de Psicofarmacologia Humana a la Universitat de Surrey, Regne Unit, assenyala:

"Els xavals de les discoteques creuen que han descobert un nou invent però coneixem des de fa segles els efectes de les begudes amb cafeïna. T'animen quan tens un davallada d'energia i t'espavilen. En realitat, l'única cosa que han descobert és un nou sistema per a administrar-se cafeïna"

En part pel seu doble efecte de combatre el cansament físic i espavilar la ment, la cafeïna és la més popular de les drogues que alteren la conducta, per damunt de la nicotina i l'alcohol. La substància no només està present en els refrescos de cola o en l'*espresso* del bar, sinó també en les píndoles per a aprimar-se i en els analgèsics. És l'única droga psicoactiva potencialment additiva que donem als nostres fills (en refrescos i xocolatines). De fet, la majoria dels bebés dels països desenvolupats vénen al món amb rastres de cafeïna en la sang, transferida a través del cordó umbilical pel tallat o el te amb gel consumit per la mare.

La ubiqüitat de la cafeïna és motiu d'inquietud entre alguns científics i defensors de la salut pública, però no per això ha minvat la seua popularitat. Les vendes de Red Bull i altres begudes energètiques semblants s'han disparat. Noves cafeteries obrin les seues portes en tot el món amb tal rapidesa, que ni els més devots de l'*espresso* en les seues manifestacions diverses aconsegueixen mantenir-se al dia. Cada dia hàbil, Starbucks obri quatre locals en algun punt del planeta i contracta 200 empleats nous.

Fa menys de 200 anys que es va descobrir que l'efecte estimulante del café i del te era el mateix, produït pel mateix agent químic: un alcaloide present en les fulles, llavors i fruits del te, el café, el cacau, la cola i almenys unes 60 plantes més. Aquest remei antic i miraculós ja es prescrivia per a ús humà en el segle VI aC, quan, segons es conta, el gran líder espiritual Lao-tzu recomanava el te com un elixir per als seguidors de la seua nova religió, el taoisme.

Però no va ser fins al 1820, després de la proliferació dels cafés a Europa occidental, que una nova generació de científics va començar a preguntar-se per què era tan popular la beguda servida en aquells locals. El químic alemany Friedlieb Ferdinand Runge va ser el primer a aïllar la substància en el gra del café, a la qual va donar el nom de *cafeïna*. Després, el 1838, els químics van descobrir que el principi actiu del te era la mateixa substància que la cafeïna de Runge. Abans del final de segle, també es trobaria cafeïna en la nou de cola i en el cacau.

No és una coincidència que el café i el te arrelaren a Europa quan les primeres fàbriques iniciaven la revolució industrial. L'ús difós de les begudes amb cafeïna, en substitució de l'omnipresent cervesa, va facilitar el gran desplaçament de l'esforç econòmic humà de les granges a les fàbriques. La pràctica de bullir l'aigua per a fer café o te va contribuir al descens de la incidència de malalties entre els treballadors de les superpoblades ciutats, i la presència de cafeïna en els seus organismes va evitar que s'adormiren sobre les

màquines. En cert sentit, la cafeïna és la droga que va fer possible el món modern. I com més modern es torna el nostre món, més pareixem necessitar-la. Sense aquesta espenta tan útil que ens dóna el café –o la coca-cola *light* o el Red Bull- per a alçar-nos del llit i tornar al treball, la societat del món desenvolupat no podria existir.

“Durant la major part de l'existència humana, el patró de son i vigília va ser bàsicament qüestió del sol i les estacions –explica Charles Czeisler, neurocientífic i expert en son de l'Escola de Medicina de Harvard-. Quan l'índole del treball va canviar d'un horari condicionat pel sol a unes activitats exercides en espais tancats i governades per un rellotge, l'home va haver d'adaptar-se. L'ús estès de begudes i aliments amb cafeïna, en combinació amb l'invent de la llum elèctrica, va permetre suportar un horari de treball establert pel rellotge i no per la llum solar ni pel cicle natural del son”.

Czeisler indica que “la cafeïna és un fàrmac promotor de la vigília”. Els científics han elaborat diverses teories per a explicar els efectes “promotors de la vigília” de la cafeïna. El consens actual apunta a la seua interferència amb l'adenosina, una substància química present en l'organisme que actua com a somnífer natural. La cafeïna bloqueja l'efecte hipnòtic de l'adenosina i impedeix que ens quedem adormits. Ja que s'ha demostrat a més que en dosi moderada alça l'ànim i espavila, és un potent beuratge per a estudiants i investigadors que a les tres de la matinada encara continuen embolicats en el laboratori.

La capacitat de la cafeïna per a derrotar el son la converteix també en la substància d'elecció dels viatgers de llargues distàncies. Hi ha molts remeis per al desfasament horari. Un d'ells consisteix a abstenir-se de consumir cafeïna durant diversos dies abans de mamprendre el viatge, i mantenir-se despert el dia de l'arribada amb xicotetes quantitats de café o te, preferiblement a la llum del sol, fins a l'hora de dormir en el lloc de destinació.

“La cafeïna ens ajuda a arrabassar el control al ritme circadiari, que és part de la nostra naturalesa. Però d'altra banda, és molt alt el preu que cal pagar per aquesta quota extra de vigília”. Sense una quantitat de son adequat, com són les vuit hores diàries convencionals, l'organisme humà no funciona al màxim en el pla físic, ni en el mental, ni en l'emocional. “La nostra societat pateix una tremenda falta de son”



De fet, prossegueix Czeisler, hi ha una espècie de cercle viciós que explica l'actual demanda de cafeïna: “La principal raó per la qual s'usa la cafeïna en tot el món és per a promoure la vigília. Però la principal raó per la qual necessitem aquesta ajuda artificial és la inadequada quantitat de son. Recorrem a la cafeïna per a compensar un dèficit de son que en gran part és resultat del consum de cafeïna”.

La cafeïna és la substància estimulament del café i del te. La cafeïna d'una tassa de café arriba al cervell en 30 minuts, però continua estimulament el sistema nerviós durant més de 8 hores. Bàsicament, el que fa en l'organisme és augmentar la producció d'energia (en forma d'ATF, trifosfat d'adenosina). Semblant a la cafeïna és l'estimulant del xocolate, la teobromina.



Red Bull

L'origen de



En la dècada de 1980, l'austriac Dietrich Mateschitz treballava per a Blendax, una empresa alemanya de cosmètics, venent dentífrics i cremes per a la pell a l'Extrem Orient.

Els seus vols nocturns freqüents des de Frankfurt fins a Tòquio i Pequín li produïen les inevitables molèsties del desfasament horari, que ell detestava. Després de tot, era un venedor i havia d'estar en plena possessió de les seues energies per a fer bé el seu treball. Però els llargs vols el deixaven abatut i exhaust. Va començar a veure que els taxistes de moltes ciutats asiàtiques portaven botelletes de tònic, de les quals bevien glops freqüents. Després d'un vol a Bangkok, li'n va demanar un poc al taxista. Eureka! "L'esgotament havia desaparegut –recorda-. De sobte vaig sentir que estava despert. Vaig trobar aquelles begudes en tota Àsia, i tenien un mercat enorme. Vaig començar a pensar: Per què no hi ha aquest producte a Occident?"

A Occident, per descomptat, sí que existia des de feia molt de temps el principal ingredient d'aquells tònic asiàtics: la cafeïna. La beguda que tan bon efecte va tenir per a Mateschitz, un tònic tailandès denominat *Karting Daeng* (que significa "bou roig", *red bull* en anglès), era una mescla de cafeïna, un aminoàcid anomenat taurina i un carbohidrat anomenat glucuronolactona. L'austriac va deixar de vendre pasta de dents i va invertir els estalvis de tota la seua vida en una llicència per a vendre *Karting Daeng* a Occident. Després de variar lleugerament el sabor i l'envàs de la beguda original i afegir-li bombolles, la va llançar al mercat europeu a finals dels anys vuitanta.

Al principi, els comerços no sabien què fer amb una beguda energètica. No existia un producte així, ni tenia un mercat. Mateschitz va resoldre el problema amb una brillant campanya de publicitat: "Red Bull no es beu. S'usa", proclamaven els anuncis. "Tens millors coses a fer que dormir". "Red Bull et dona ales".

Red Bull va començar a organitzar com a patrocinador competicions d'esports de risc, des de surf d'estel (*kitesurf*), *streetluge* (trineu de carrer) i parapent, fins a concursos de màquines voladores sense motor (els campionats *Flühtag*) i les anomenades "carreres de cotxes bojós". L'objectiu del mercat eren els joves europeus, dinàmics, amb un elevat nivell de formació i d'ingressos, que passaven el dia entre la Borsa i el gimnàs, i les nits en les discoteques de moda, ballant i bevent fins a la matinada.

A principis del segle XXI, l'últim en copes era el vodka bull, Red Bull amb vodka (i el *bullgarita*, Red Bull amb tequila, o el *chambull*, Red Bull amb xampany). La companyia assegurava que "Red Bull va de marxa a qualsevol hora", i aclaria que "afegir alcohol no altera les seues propietats".

Red Bull va desembarcar als Estats Units el 1997 com a patrocinador de diverses competicions d'esports de risc i es va introduir a les universitats, on va contractar una sèrie de "superestrelles socials" com a relacions públiques. Avui el producte està present en més de cent països i ven més de 2.000 milions de llandes a l'any. Modestament, Mateschitz resta importància al seu paper en l'èxit de Red Bull i atribueix tot el mèrit a "la fórmula". "L'important en màrqueting és diferenciar-se dels productes existents –afirma-. El café aporta cafeïna, però de forma amarga, no freda i refrescant. Hi ha altres refrescos de bon sabor que lleven la set, però no ofereixen cap benefici. El plaer és una bona cosa per a vendre, però vam veure que també hi havia lloc en el mercat per a l'eficàcia, per a un refresc agradable que complira una funció. Aquest és l'objectiu i això és Red Bull".

La idea de donar a un refresc una "funció" afegint-li dosis considerables d'una substància que crea dependència resulta per a alguns inquietant. França i Dinamarca van prohibir les begudes energètiques com Red Bull, adduint preocupacions sanitàries per l'elevat nivell de cafeïna i l'addició d'altres suplementes. Al principi, fins i tot les llandes de Red Bull venudes a Àustria, el seu país d'origen, portaven l'advertència de "No mesclar amb alcohol".

Les alarmes es van disparar a Irlanda quan un jugador de bàsquet de 18 anys va beure diverses llandes de Red Bull abans d'un partit, després es va desplomar i va morir en la pista.

L'informe forense no va ser conclouent respecte a l'existència d'una relació causal entre el Red Bull i la mort sobtada. Però l'inexplicable defunció del jove esportista va fer que el govern de Dublín creara una Comissió sobre Begudes Estimulants per a estudiar els efectes de les begudes energètiques sobre la salut pública a Irlanda.

Encara que la Comissió va analitzar tots els ingredients de Red Bull i altres productes semblants, la seua conclusió va ser que la cafeïna era el principal ingredient actiu. "No era tant energia o força física el que comprava la gent –diu **Martin Higgings**, director del Consell Irlandès de Promoció de Seguretat dels Aliments-, sinó aquell estimul de la cafeïna, particularment en l'ambient de la nit. I la cafeïna era precisament el que més preocupava a la Comissió".

Al final, la Comissió sobre Begudes Estimulants no va observar riscos greus en el consum moderat de begudes energètiques amb cafeïna. El grup va recomanar incloure en l'etiquetatge l'advertència que no eren adequades per a xiquets, embarassades ni persones sensibles a la cafeïna, així com la difusió de missatges que recordaven a la població que les begudes energètiques amb cafeïna no havien de consumir-se per afavorir la rehidratació durant l'esport o l'exercici físic.

El 2004, la Unió Europea va exigir que les begudes envasades amb més de 150 mil·ligrams de cafeïna per litre es presentaren com a begudes amb "elevat contingut en cafeïna". Segons aquest criteri, Red Bull i la majoria dels seus competidors són begudes d'alt contingut en cafeïna (igual que qualsevol tassa de café), mentre que la majoria dels refrescos de cola i altres de similars no ho són.

Ho tenen tot, excepte els seus pares

Créixer sense veure a penes els progenitors multiplica els problemes de l'adolescència - Menors de famílies acomodades ingressen en internats i centres tutelats per la poca dedicació als fills

(Joaquina Prades per a *El País*, 14 de febrer del 2011)

Ho tenen tot menys l'imprescindible. Cases confortables, pares amb professions d'èxit, tota la tecnologia casolana disponible en el mercat, roba de marca, diners per a despeses, capritjos... Però els falta alguna cosa. Els adolescents urbans procedents de famílies de classe mitjana i mitjana alta comencen a omplir les consultes de psicòlegs i pediatres socials afligits del mal de la soledat. Han crescut quasi pel seu compte, a càrrec de cuidadores alienes a la família, i els seus pares, ocupats a temps complet a mantenir l'estatus social, no tenen el temps que ells demanden. Les conseqüències solen ser perverses: trastorns de conducta, agressivitat, enfrontaments constants amb els pares... I també una tendència a l'aïllament preocupant. Tant, que alguns adolescents han començat ja a ser catalogats en situació de risc i enviats temporalment a pisos tutelats per l'Administració.

És una circumstància insòlita, perquè aquest tipus de centres -amb capacitat per una mitja dotzena de xics i xiques adolescents, assistits per psicòlegs i treballadors socials- han estat habitats fins ara exclusivament per xavals de famílies desestructurades, aquelles en què els progenitors estan a la presó, o malalts sense mitjans de subsistència, parats sense futur i toxicòmans en l'ampli sentit de la paraula, la majoria alcohòlics. Ara, no obstant això, comencen a compartir habitació amb adolescents rics als qui ningú haguera imaginat sota la tutela dels serveis socials de les comunitats autònomes. El nexa entre els uns i els altres és el desemparament.

En alguns casos els pares deleguen el problema en l'Administració; en altres, es continua optant per l'internat, depenent de la seua pertinència a l'escala baixa o alta de la classe mitjana. Segons els experts, ambdues fórmules d'allunyament del menor conflictiu de la llar es produeixen cada vegada amb més freqüència i afloren a edats més primerenques. Aquestes conductes antisocials obeeixen a una *venjança* dels adolescents contra els progenitors per haver-los sotmés a un semiabandonament de fet? O és la seua manera de protegir-se del desemparament propi dels anys més confusos de l'existència? Es recuperen socialment aquests xics difícils i solitaris?

"La víctima sempre és el menor", assegura **Blanca Betes**, responsable de la clínica Psiceduca, especialitzada en trastorns de l'adolescència. "Són situacions difícils que es poden tractar amb bastants garanties d'èxit si encara no han entrat en l'adolescència. Després és pitjor. Com més s'ajorna el problema menys solució hi ha. Són teràpies llargues, amb un cost econòmic de vegades elevat i que requereixen temps. El primer no és problema, quasi sempre arriben a la consulta famílies ben situades. El més difícil és el temps. Viatgen molt, estan molt ocupats, al·leguen que no poden perquè porten un tren de vida frenètic del qual és molt difícil baixar". Però es paga un preu alt per això. El menor s'embolica encara més en l'espiral del conflicte i la desesperança. Els pares es mostren derrotats i lamenten la desgràcia de tenir un fill així.

El primer contacte amb els professionals prové habitualment de la mare. Encara que ambdós progenitors treballen, continua sent ella la que busca temps per a recórrer a l'ajuda dels experts. El lament inicial té un patró comú, segons Blanca Betes:

"El meu fill és un desastre, no va a classe, suspén tot. Està agressiu, ens insulta i fins i tot ens pega. Vivim a l'infern". Els pares sempre tiren la culpa als fills. Se senten víctimes d'una injustícia: han donat tot per ells i només reben disgustos. A mesura que avança la teràpia, apareix el sentiment de culpa. Al final assumeixen que, efectivament, li han donat tot, excepte el seu temps.

Amb més d'una dècada d'experiència, Blanca Betes ha après a traduir el llenguatge dels adolescents: "Aneu-vos-en a la merda", dirigit als pares significa "estic molt a soles. No em voleu. No em cuideu. Tingueu-me en compte; incloeu-me en les vostres vides".



"Molt al meu pesar",afegeix la directora de Psiceduca, "de vegades els xics estan disposats a canviar si els seus pares també ho fan, perquè se senten molt desgraciats. Però la falta de temps dels majors ho fa malbé tot. Un dels meus casos recents va concloure amb l'internament del xaval en un col·legi d'elit de Suïssa, perquè als seus pares els resultava impossible acudir a teràpia".

A partir de l'allunyament, bé siga en un pis tutelat o en un internat de luxe, el vincle emocional corre un perill seriós, segons els experts. "L'internat és percebut pel menor com 'no només m'has abandonat, sinó que m'allunyes de la teua vida". La reacció típica és tancar-se encara més en el seu grup d'amics i mostrar-se insultant i agressiu amb la família.

Alguns professionals qualifiquen el desinterés de fet dels pares com a maltractaments. Ho denominen "negligència per omissió del deure" i és causa de privació de la pàtria potestat. A Espanya hi ha 35.000 menors tutelats per les administracions, encara que no és possible obtenir dades sobre quants d'ells corresponen a l'omissió del deure patern.

El pediatra social de l'hospital infantil Niño Jesús de Madrid, **Jesús García**, va alertar els senadors que van consensuar les línies mestres de la futura reforma de la llei d'adopció nacional de què "un pare sociòpata no és només qui abandona, maltracta o abusa sexualment dels seus fills, sinó qui fa omissió del deure de paternitat. Fruit d'aquesta actitud són els trastorns emocionals greus derivats d'un abandonament de fet".

Aquest pediatra conta: "Una mare, una professional de molt d'èxit, va venir a la meua consulta en demanda d'ansiolítics per al seu fill perquè enviava 1.000 missatges de mòbil diaris. Sí, 1.000. Vaig anar a veure sa casa i la seua habitació era la cabina del Voyager: *home cinema*, mp3, iPhone, Mp4, Wii, consoles... tot. No obstant això, era un dels xiquets més desemparats que he vist. Els seus trastorns eren una crida desesperada d'atenció dirigida als pares, a qui pràcticament no veia". Després d'una teràpia dura i prolongada, el cas comença a arreglar-se i el xicot es recupera també del que els pediatres denominen ja "la sordera del MP3", que danya la capacitat auditiva, i l'"artritis metacarpofalàngica" de la seua mà dreta, ressentida per tant de sms.

En aquest context, no s'estigmatitzarà aquest tipus de pares assenyalant-los amb el dit acusador? No remou aquesta situació l'incòmode sentiment que triomfar en el treball implica descuidar la família? O el seu revers: xiquets acuradament cuidats, ascensos impossibles, sobretot en el cas de la dona. Segueixen els estereotips vigents?



"Com en tot, cal buscar l'equilibri. Però en les circumstàncies actuals no és fàcil", comenta **Jesús Poveda**, psiquiatra de la Universitat Autònoma de Madrid i especialista en patologies de l'adolescència. "Els dos són al mateix temps culpables i víctimes. L'educació dels fills és la seua responsabilitat, però si no se sap o no es pot fer millor, el conflicte està assegurat". Molts d'aquests pares són víctimes, al seu torn, de l'educació errònia que ells mateixos van rebre, i reproduïxen models difícils de digerir per als joves de l'era digital. "Abans, els adolescents tenien més fàcil viure el que els psiquiatres anomenem 'factor de pertinença' a través de la família extensa i els amics del barri. Però avui això rares vegades ho tenen, i com el món real els resulta hostil busquen la seua pertinença en el virtual. Veïem que tenen 500 amics en Tuenti i cap en el barri. No serveix". Als pares, assenyalat aquest psiquiatra, cal ajudar-los a distingir el que és necessari del que és urgent. "Quan sona l'alarma de l'extrema gravetat -per exemple, un intent de suïcidi per part del menor- s'afanyen a canviar l'horari laboral o busquen un altre treball que els permeta estar a la vesprada amb els fills. Li han vist les orelles al llop".

Jesús Palacios, catedràtic de Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la Universitat de Sevilla, no culpa ni eximeix ningú. Només destaca que "hi ha una corba ascendent de pares de classe mitjana alta els treballs dels quals resulten tan absorbents que no han prestat l'atenció deguda als fills. Quan això s'ajunta als problemes de l'adolescència, ja han perdut el control de la situació familiar". En tals circumstàncies, primer intenten que els educadors i els psicòlegs remeïen el problema. "Al final, ells mateixos demanen a l'Administració que es faça càrrec dels fills", afegí Palacios.

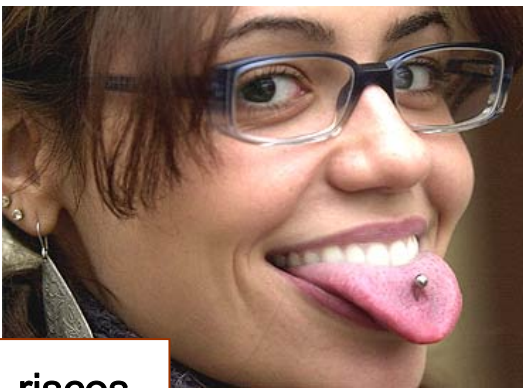
El jutge de menors de Granada **Emilio Calatayud** assegura: "El perfil de l'adolescent que agredeix els seus pares o delinqueix a través d'Internet o del mòbil és de classe social acomodada, que ho ha tingut tot en l'aspecte material i ha crescut sol, sense ningú amb autoritat per a marcar límits". Aquest jutge es va fer popular per dictar sentències en les quals col·locava el menor en el lloc de la víctima o el seu entorn. Si un xic apedregava els vidres de l'institut, la pena consistia a netejar-los durant uns mesos; si agredia un company més dèbil, l'obligava a conviure amb discapacitats; si havia conduït borratxo, a ajudar els tetraplègics. Així ha aconseguit èxits en la reinserció de menors, però ara assegura sentir-se un poc desbordat per xavals agressius amb l'entorn familiar i ciberdelinqüents reincidents. Xics que són separats temporalment dels seus pares i enviats a pisos tutelats. Al mateix temps, i si es compta amb mitjans, s'intenta que els progenitors canvien les seues prioritats: els seus fills per davant de l'èxit professional. "Més no podem fer".

Pírcing: una moda que exigeix precaució

Grup de farmacèutics i auxiliars de la farmàcia Santa Isabel. Vila-real. Atenció farmacèutica integral. consultas@farmaciasantaisabel.com

La primera vegada que Anne Greenblatt va decidir acudir a un aplicador de pírcings -persona que fa pírcings, és a dir, que perfora la pell per a penjar joies en distintes parts del cos- va ser per a enganxar-se una anella fina d'acer quirúrgic a la vora de la boca, just per sota del llavi inferior. Però després de dos dies, el llavi d'Anne lluïa una desagradable infecció que només va desaparèixer amb l'ajuda d'antibiòtics. La idea de posar una anella en el llavi (i no una barra, que és el que es tria per a aquesta zona del cos) no va ser encertada. Tampoc la d'utilitzar una joia tan fina. Coses, ambdues, que hauria de saber qualsevol aplicador de pírcings professional que es preue per a evitar conseqüències que poden arribar a ser molt greus.

Però el problema és que els professionals del pírcing no abunden i que els metges rebutgen o ignoren aquesta tècnica (o art) mil·lenària que guanya adeptes en tots els racons del món. A Espanya -on aquest procediment ha començat a estendre's fa relativament poc- no hi ha cap control respecte d'això i qualsevol persona pot agafar una agulla i muntar un pseudonegoci en la part de darrere d'un bar o enmig del carrer (com ocorre en el popular mercat d'El Rastro de Madrid) aplicant pírcings a la població i exposant els clients a qualsevol tipus d'infeccions. Si es realitza amb un equip contaminat, el pírcing pot arribar a provocar hepatitis, infecció per *pseudomonas*, virus herpes simple, virus Epstein-Barr, candidosi o sida. En països com els EUA, hi ha cert control de les persones que apliquen pírcings, i de com i on es fa. L'ús d'autoclaus, guants, instruments i locals totalment esterilitzats -com els d'un hospital- es fa obligatori en una societat on portar anells en la cara, llavis, nas, celles, llengua, mugrons, melic, orelles, i fins i tot genitals s'ha convertit en el signe d'identitat més comuna.



riscos

Contraure una malaltia transmissible de la persona que aplica el pírcing, com la sida o l'hepatitis.

Patir una perforació amb una pistola per a les orelles o un catèter o qualsevol altre instrument inadequat.

Patir perforació amb anestèsics (açò comporta una inflor del teixit, excés de limfa en l'àrea i una entrada de l'agulla molt profunda i sinuosa, sense comptar amb la possibilitat que apareguen reaccions al·lèrgiques als productes anestèsics).

L'aplicació d'un pírcing amb joies fetes amb materials, grandàries, grossors o estils inapropiats. L'aplicació d'un pírcing en una zona inapropiada o perillosa.

El desenvolupament d'una reacció química deguda als productes de neteja recomanats per la persona que aplica el pírcing (aigua oxigenada, alcohol o altres productes que no són adequats per a l'atenció posterior al pírcing).

No fer un seguiment de cures en el cas que ocorreguen complicacions.

dubtess

Tinc problemes de pell, puc aplicar-me un pírcing? No és convenient si pateixes alguna malaltia o infecció, ja que el sistema immunitari està disminuït. Tampoc si tens alteracions circulatòries, cardíaques o dermatològiques com ara acne, dermatitis, al·lèrgies, herpes, psoriasi, etc.

¿Cómo debo cuidarme el piercing? Una vez colocado, se debe lavar la zona a diario con jabón neutro (si es oral se enjuagará la boca con una solución antibacteriana), moverlo dos veces al día con las manos limpias, nunca tocarlo con las manos sucias, no bañarse en el mar o en la piscina, no maquillarse en la zona y, en caso de piercing oral, no tomar alcohol, chicle ni comidas picantes.

Em faré un adorn corporal, em puc aplicar una crema anestèsica? Les substàncies que componen aquests anestèsics poden travessar la pell i entrar en la sang. Si la quantitat que aconseguix formar part del flux sanguini és elevada, la vida de la persona pot córrer riscos, entre ells batec cardíac irregular, atac d'apoplexia o fins i tot la mort. Com més gran siga la zona en què s'estenga el producte, més temps romanga en la pell i/o si, després del seu ús, es cobreix la zona (amb la qual cosa es pretén aconseguir un major efecte anestèsic), major serà la quantitat de producte que entre en la sang i majors també seran els riscos. El fet que la pell estiga irritada, tinga alguna erupció o borradura i una temperatura elevada augmenta també els riscos. Per tot això, per a calmar el dolor que puga provocar la pràctica **el millor és utilitzar fred en la zona.**

precaucions

» Els tatuatges i pírcings han de realitzar-se en establiments que complequen amb la legislació, que presenten condicions higièniques òptimes i que informen adequadament dels perills i les mesures preventives.

» Cal comprovar que els aplicadors de tatuatges i pírcings es llaven les mans abans i després de la pràctica, usen guants estèrils i d'un sol ús, no fumen o mengen mentre els realitzen i mantenen coberts ferides, talls o cremades.

» El material del pírcing de primera posada ha de ser d'acer quirúrgic, titani o or de 14 quirats com a mínim; en cas contrari pot produir al·lèrgies.

» Els pírcings de llengua, melic i genitals són els més delicats i presenten majors complicacions.

» Tot l'instrumental que s'utilitze ha d'estar esterilitzat o ser d'un sol ús i els aparells han d'estar degudament coberts. Les pistoles perforadores només es poden utilitzar per al lòbul de l'orella.

» El pírcing s'ha de retirar si apareix un abscess, queloide, al·lèrgia, dolor, infecció i sempre abans d'una intervenció quirúrgica.

» Desinfecció prèvia. Com a requisit bàsic, abans de realitzar la pràctica cal desinfectar prèviament la zona utilitzant amb aquesta finalitat un antisèptic d'ampli espectre.

» Abans de la pràctica, us han de lliurar un document que és el "consentiment informat", en el qual us indicaran com es realitzarà, els riscos que comporta i les mesures i cures prèvies i posteriors. Si sou menors d'edat, el consentiment l'ha de signar el pare, la mare o el tutor. Desconfeu si no us lliuren aquest document, hi estan obligats.

Si es presenten alteracions relacionades amb la part del cos involucrat; les més habituals són les buccals derivades dels pírcings orals, les alteracions urològiques i ginecològiques pels pírcings genitals i l'aparició de queloides per ferides mal cicatritzades.

Però tampoc cal oblidar les possibles infeccions de transmissió hemàtica com l'hepatitis, la SIDA i el tètanus, que si bé no són tan freqüents, són les més perilloses. Per exemple, s'ha de considerar que el risc potencial a infeccions de transmissió hemàtica que tenen aquestes pràctiques fa que l'usuari de les mateixes no puga donar sang durant un any.